

o teretnici od 1924., bilo moguće, među ostalim, i onda ako bi se radilo o robi koja se ne nalazi u redovitom trgovačkom prometu. Čini nam se da se danas ne može za helikoptere tvrditi da nisu u redovitom prometu. Prema tome, mislimo, da se brodar ne bi bio mogao osloboditi svoje dužnosti poduzeti potrebne mjere sigurnosti sve da je takvu klauzulu i naveo u teretnici.

Medjutim, unatoč navedenim primjedbama, brodar je opravdano obavezan na naknadu štete, jer je utvrđeno da nije poduzeo potrebne mjere sigurnosti.

B.J.

APELACIONI SUD, Trst

Presude od 2.V 1960.

Navigazione e Sperco S.p.A. o/a
Economic Insurance Company

Ukrcaj tereta na palubu - Klauzula u teretnici kojom se odobrava krcanje na palubu nema značaja naročito otegotne klauzule, pa nije potreban specijalni pismeni pristanak na tu klauzulu - Ova klauzula, sama po sebi, ne oslobadja brodara zakonske odgovornosti za teret - Za takvo oslobodjenje mora postojati posebna klauzula - Brodar se ne može pozivati na klauzulu o oslobodjenju ako je šteta prouzrokovana namjerno ili velikom nepažnjom - Za reguliranje odnosa među parničnim strankama može služiti i prijepis teretnice ako su stranke suglasne da prijepis u svemu odgovara originalu

Na brod Erri ukrcan je teret drva. U teretnici je bilo navedeno da je jedna trećina tereta ukrcana na palubu s tim da brodar ne snosi odgovornost za gubitak ili oštećenje /SHIPPED ON DECK ET SHIPPER'S RISK/. Na putovanju brod je prošao kroz oluju kojom prigodom je jedan dio tereta, koji je bio ukrcan na palubu, bio izgubljen. Među strankama, brodarom i osigurateljem, koji je stupio na mjesto osigurenika, nastao je spor o naknadi štete. Spor je došao pred apelacioni sud. Taj sud je, povodom ovog spora, zauzeo nekoliko načelnih stajališta:

a/ U sporu nije bio produciran original teretnice, nego samo jedan primjerak prijepisa. Prvostepeni sud je stao na stajalište da prijepis nije dovoljan dokaz, jer da nije potpisan od stranaka, a niti registriran. Drugostepeni sud nije prihvatio to mišljenje. Među strankama tokom spora nije nikad bio doveden u sumnju sadržaj prijepisa teretnice u smislu njegovog slaganja s originalom. Stranke su se sporile samo o pravnom značenju, inače nesporno u originalu teretnice unesene klauzule. Obzirom na to sud prihvaća i prijepis teretnice kao dovoljan dokaz o sadržaju originala.

b/ Ova klauzula, prema stajalištu suda, nema naročito otegotni karakter /veksatorna klauzula/, pa prema tome za njenu valjanost nije potrebno da stranka, na čiju je štetu unesena, na nju pristane na poseban pismeni način. Dovoljno je dakle da bude samo navedena u teretnici, a njena valjanost prosudjuje se kao i valjanost svih drugih u teretnici navedenih klauzula.

c/ Sama klauzula, koja dopušta krcanje tereta na palubu, ne oslobadja brodaru odgovornosti za teret prema općim propisima postojećeg prava. Brodar se za takav teret može osloboditi odgovornosti prema talijanskom pravu, ali u tom smislu mora ugovoriti posebnu klauzulu.

d/ Ugovaranje klauzula o oslobodjenju za teret ukrcan na palubu brodar se ne može neograničeno osloboditi odgovornosti. Neće se na klauzulu moći pozivati ako je šteta nastala namjerno ili grubom nepažnjom.

/Dir.Mar. 1962, str.287/

B.J.

Bilješka.- Pitanje naročito otegotnih /veksatornih/ klauzula važno je za talijansko pravo, jer se u tom slučaju zahtijeva da stranka, protiv koje takva klauzula po svom sadržaju govori, mora na nju pristati na poseban pismeni način, da bi se otklonila svaka sumnja da za nju nije znala ili na nju pristala. Običan potpis teretnice, u kojoj je takva klauzula navedena, ne smatra se dovoljnim. Ovo se odnosi ne samo na klauzule o dozvoli krcanja na palubu, nego i o oslobodjenju odgovornosti brodaru. Čini nam se da bi se, u slučaju potrebe, a u nekom sličnom sporu na talijanskim sudovima moglo zastupati donekle i drukčije stajalište. Naime, ako se radi o teretu koji se uobičajeno krca na palubu, nema nikakve dvojbe da se ne radi o veksatornoj klauzuli. Ukoliko je u pitanju teret za koji nije uobičajeno krcanje na palubu, može se prilično opravdano zastupati i mišljenje da je odnosna klauzula veksatorna. Lakše je, bez obzira o kojem se teretu radi, braniti veksatorni karakter klauzule kojom se brodar oslobadja odgovornosti, jer se zaista radi o naročito otegotnim uvjetima ugovora na štetu korisnika prijevoza.

B.J.